

Кузьменко Ольга
Моя дорога птаха. Мамина книжка

Моя дорога птаха, мій синочок, народився 17 серпня 1968 року в гарячий полудень у Самборі – були відкриті вікна і сонце заливало родильний зал. Тому з днем народження я завжди вітала його між 13-ою та 14-ою годинами. Моє дитятко спеленали, показали мені та понесли – з того самого моменту я відчула, що моє серце пішло за моїм малесеньким птахом, який заповонив увесь мій світ. Він мало спав, а щоб його заколисати, треба було переспівати всі пісні, які знаєш, – і вдень, і вночі.

Ми жили в маленькому селі Сіде біля Самбора, через яке проходила траса Самбір-Дрогобич. Андрійчик проводив усі літа в Сідому, зі мною, у моєї мами. Улюблена Андрійчикова бабця Марійка завідувала там початковою школою. Він собі з'єднав два слова – «Сіде» та «дома» – в одне і називав село Сідома. Ми жили у Новому Роздолі, але наша Сідома завжди нас чекала на свята і канікули. Влітку обов'язково їхали у Самбір і відвідували будинок, де Андрійко народився, йшли в тир, де він стріляв з допомогою дядька-працівника, потім фотографувалися і їхали назад. Дорога займала 15 хвилин. Оскільки пологовий він бачив, то й розумів, що тут народився, а як саме – ніколи не запитував. Десь у 4 роки, сидючи за столом із гостями, Андрійчик видав історію про те, як народжуються діти: «У Самборі є така лікарня – роддом називається, там доктор бере целофановий мішечок і набзикає, набзикає, набзикає багато всяких лікарств, і так робить дітей. А тьотя медсестра каже: «Пане доктор, пане доктор, не робить так багато дітей, бо їх вже нікуди класти!»». Побачивши сміх в очах гостей, він швиденько встав з-за столу і пішов у спальню. Більше ніколи тієї історії про пана доктора, що робить дітей, ми не чули. Взагалі, Андрійчик дуже любив гостей, завжди розмовляв із ними, сидів за столом, міг розказати свої історії, і тому, коли гість тільки переступав поріг, він тут же ж питався: «А коли ви поїдете?», що було, звичайно, шоком для гостя. Я пояснювала гостю, що дитина просто хоче, аби він довше побув у нас, бо тоді можна розмовляти, сидіти і цікаве щось почути.

У Сідому синочок мав автобус, зроблений, ніби справжній. Мій дідो Іван приладнав йому справжнього руля, і Андрійчик, ще тільки вмючи друкувати цифри і букви, писав маршрути автобусів, які проїжджали мимо нашого дому. Так він міг бавитися годинами. Андрійчик вимагав уваги постійно і від усіх, придумував багато історій, які треба було без тіні усмішки вислухати, розпитати щось. Наприклад, у 5 років він розказував історії про те, як служив у армії. Його ніхто ніколи серйозно не сварив, бо він міг зайтися плачем від образи, а тоді його потрібно було оживляти на руках, дихати на нього, а то завжди було дуже страшно.

Найбільшим його випробуванням був садочок. У садочок мусили віддати, бо тоді найняти няню додому було неможливо. Андрійчик уже в понеділок питався, коли буде субота, щоб не йти у садочок. То розставання наше, в садочку, було неначе назавжди кожного разу, і ніхто з вихователів не міг зрозуміти того моменту, знизували плечима та вважали, що то я так «розвезла» дитину. Щоб йому було легше відходити від мене, я з твердого картону вирізала гітару, розмалювала, і він у 2 роки йшов у групу з тією

гітарою, і поки я ще була в полі зору, співав «Червону руту», граючи, але, щойно я з тяжким серцем зникала, то не допомагала і гітара. Найбільшим щастям у нас із ним були вихідні вдома на килимі. Можна було зі старих іграшок придумувати нові, слухати казки, які йому з Києва присилали дві мої сестри, що на той час навчались у консерваторії. Андрійчик сам сідав біля програвача, ставив пластинку, голка підскакувала – і починалася казка з музичними номерами. А коли одного разу приїхала бабця Марійка, половину казки програвач «змучився» відтворювати, і Андрійко сказав: «Я другу половину вам (він казав бабці «ви») всю-всю розкажу». І з усіма пристрастями та співами переповів другу частину казки. Так ми дізнались, що він їх знає напам'ять, усі до єдиного слова.

Для мене було величезним щастям проводити з ним час удома. Нам ніколи не було сумно вдвох. Ми ходили гуляти, я розказувала йому старі і придумувала нові казки, але обов'язково зі щасливим кінцем, аби дитина не страждала від несправедливості. Коли традиційно Андрійчика запитували: «А ти хочеш братика або сестричку?», він сам собі визначив свою позицію: «Хочу! Але старшого!». Ми з ним цього року навіть згадували той садочок. Я запитала: «Синьонька, а ти пам'ятаєш свої переживання з тієї садочкової епопеї?» Він сказав: «Ні, я просто дуже ненавиджу чорнобривці і червоні півники, які були посаджені на території садочка. Напевно, як тільки ми входили в браму, я їх одразу бачив і починав плакати».

Якби мені тоді хтось дав таку можливість, яку зараз мають молоді мами, – три роки декрету, а не два місяці! Я була б на вершині щастя і нікуди би не віддала свою дитину. Щоб мій синочок мав мене неподільну – він у мене залишався єдиним. Я пам'ятаю його рученьку у себе в долоні – вона була хлоп'яча, широка, хоча дуже часто його називали дівчинкою, на що він глибоко ображався.

У 6 років я повела його в басейн. До сьогодні пам'ятаю синочка у тому малому басейні, розгубленого, в бордових плавочках: «Мам, я боюся!». Але за 45 хвилин роботи з тренером Андрійчик уже виконував «поплавок». Любов до плавання він проніс крізь усі роки.

«В Андрійка чудовий об'єм легенів, давайте серйозно займатися плаванням!» – сказав тренер, але ми вже займались музикою, тому часу на тренування не залишалося, тож ми відвідували басейн, коли могли.

А от у футбол ганяти Андрійко не любив, лише виносив хлопцям татів фірмовий волейбольний м'яч і кидав, а сам спостерігав, як вони ганяють, кричать. Я думаю, не сприймав тієї брутальності, яка присутня у футболі. Він був тонкосльозим, реагував сльозами й уже будучи школярем. Часом тато хотів його виховати на свій лад, але старання були марними: Андрійка ніколи не цікавила рибалка, він не залишався з татом уночі на озері, походив трохи на волейбол – і все.

Тато його повчав: «Ти плакса! В армію підеш з мамою, і вона на кухні буде чистити картоплю». Дитина плакала ще більше – маму шкода. Та я його запевняла, що зроблю в армії солдатський хор, – я ж музикант, і він сміявся крізь сльози...

У садочку подивитися його виступ було не реально – ролі були уже перекреслені тремтінням губи і пильнуванням, чи мама на місці.

У львівському цирку він так захопився повітряними гімнастами, що тато ледве встиг схопити його за штанці – Андрійко намагався скочити з верхнього ряду, як гімнаст.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.